

Til
postmottak@kld.no

Vår dato: 14.12.2020
Deres dato: 01.12.2020
Vår referanse: Marit Bærøe
Deres referanse: [Deres referanse]

Innspill til arbeidet med stortingsmelding marint vern

Sjømat Norge takker for muligheten til å gi innspill til dette viktige arbeidet som skal danne grunnlaget for ny stortingsmelding om bevaring av marine områder.

Norge er en havnasjon som er kjent for å være ledende innen forvaltning av hav og havressurser. Både som fiskerinasjon og havbruksnasjon har vi hittil hatt en ledende rolle, noe som både politisk og næringsmessig er viktig at vi opprettholder.

Da de tradisjonelle fiskeriene stort sett har utnyttet potensialet, er det havbruk og høsting og dyrking av arter lenger ned i næringskjeden som må sørge for vekst i matproduksjonen fra havet i årene fremover. En forutsetning for å kunne møte denne utfordringen er at havbruksnæringen har tilgang på sjøareal. Vi ønsker at stortingsmeldingen adresserer tilgang til areal i et «vern og bruk»-perspektiv og at FNs bærekraftsmål ligger i bunn. FNs Bærekraftsmål setter miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. Disse skal fungere som en felles arbeidsplan for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling for stater, næringsliv og sivilsamfunn. Norge har sluttet seg til FNs bærekraftsmål og Sjømat Norge knytter organisasjonens visjon til denne: «Den norske sjømatnæringen skal være en globalt ledende produsent av sunn mat. Vi skal levere sjømat, marine ingredienser, produksjonskompetanse og teknologi i verdensklasse. Gjennom bærekraftig produksjon og innovasjoner skal norsk sjømatnæring være Norges viktigste bidrag til å nå FNs bærekraftsmål.»

Fra høynivåpanelet vet vi at;

- havet kan produsere opp til seks ganger så mye mat som i dag på en bærekraftig måte,
- sjømatproduksjonen kan vokse bærekraftig med eksisterende teknologi, men økes ytterligere med innovasjoner,
- proteiner fra marin akvakultur kan produseres med lavere klima utslipp enn proteiner fra dyr på landjorda, og at
- proteiner fra marin akvakultur kan produseres med en mer effektiv konvertering av fôrråstoffer enn proteiner fra dyr på landjorda.

Som en havnasjon har Norge et særskilt ansvar å bruke havet på en måte som bidrar til en mer global bærekraftig utvikling. Norges muligheter og ansvar for å løse disse utfordringene ligger blant annet i følgende punkter:

- For å nå FNs bærekraftsmål må matproduksjonen skje innenfor jordens tålegrense. Som bidrag til å løse globale miljø- og helseutfordringer er det behov for vekst og innovasjon i matproduksjonen - også produksjonen av sjømat. Økt produksjon i akvakultur er en forutsetning for å dekke sjømatbehovet for en økende global befolkning.
- Norge har en unik posisjon som verdensledende nasjon innen høsting og produksjon av sjømat. Vi har mulighet til å kunne øke matproduksjonen nasjonalt gjennom videre satsing på havbruk, fiske, dyrking og høsting på lavere trofiske nivåer, og med vår teknologi, bidra til økt og effektiv fiske- og akvakulturproduksjon globalt. Norge har et ansvar for å forvalte de naturgitte ressursene langs kysten og for å bidra til de nødvendige omstillingene globalt.
- FNs bærekraftsmål nr. 12 om å sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre må også ligge til grunn for hvordan veksten i akvakulturnæringen i Norge skal realiseres.

Samtlige norske politiske partier legger i dag vekt på at sjømat og bruk av havet er Norges fortrinn i en verden der fremtidens matproduksjon i økende grad må flyttes over fra land til hav. Å avsette egnede arealer til matproduksjon i havet er fornuftig miljøpolitikk.

Som grunnlag for arbeidet med stortingsmeldingen mener vi blant annet at følgende vil være viktig:

- ✓ Vern av marine områder bør ikke automatisk være til hinder for matproduksjon i de samme områdene. Hvis det ikke er kunnskap om at slik aktivitet er direkte skadelig for verneverdiene så bør matproduksjon tillates.
- ✓ Kunnskapsmangel må ikke automatisk være grunnlag for overdrevet bruk av «føre var» - prinsippet, men mer et insitament for å skaffe tilveie manglende kunnskap.
- ✓ Ved tilgang (vern/bruk), vil næringen selvfølgelig følge opp alle pålegg/overvåking som kan øke relevant kunnskap, og hvis påviselige irreversible negative påvirkninger ved tilstedeværelse, gjøre nødvendige tiltak/eventuelt flytte. En slik forvaltning vil legge grunnlaget for en kunnskapsbasert forvaltning.
- ✓ Basert på en realitetsoppfatning av at kunnskapsgrunnlaget for treffsikkert marint vern er manglende, at det finnes vern-bruk tilnærminger som kan bidra

til kunnskapsoppbygging, at vi har internasjonale forpliktelser både når det gjelder forventninger til vern og forventninger til å bidra til matproduksjon så må stortingsmeldingen blant annet ha som mål at regionale statlige myndigheter på en objektiv måte kan oppfylle sitt ansvar for å følge opp vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og regjeringen

Spesielt om pågående prosesser med marine verneplaner

Marine verneplaner ble startet opp i 2003, et arbeid vi har fulgt tett gjennom mange år. Her har vi et eksempel på en verneplan som har fått endret innhold over tid, som igjen har skapt store utfordringer for sjømatnæringen, med endring i både vernets innhold og intensjonen som lå bak, og hva som tillates av inngrep og påvirkning nå. De næringer og aktiviteter som tidligere kunne drive etter et fornuftig bruk og vern prinsipp, begrenses nå mht. etablering og drift, da både verneformål og akseptert påvirkningsgrad har endret seg over tid.

Gjennom måten dette vernet praktiseres på i dag legges «dyrkbare jord» (potensiell matproduksjon) fortløpende «under asfalt» uten at det er sannsynliggjort at matproduksjon i områdene er i motstrid med verneformålet. Både kunnskapsmessig og forvaltningsmessig har mye skjedd siden rådgivende utvalg avga sin endelige innstilling i 2004. For havbruksnæringen har det blant annet vært en rivende utvikling både når det gjelder biologi, teknologi og drift, noe som har hatt positiv innvirkning på næringens fotavtrykk.

Pågående prosesser innen marine verneplaner bør derfor settes i bero til arbeidet med stortingsmeldingen er ferdig behandlet slik at fremtidig vern kan basere seg på moderne forvaltningsprinsipper. Mener en noe med å sette i gang en prosess som skal ende ut i en stortingsmelding om marint vern, så bør dette kommuniseres raskt.

Sjømatnæringen bruker havet, og er bevisst det ansvar som er tildelt med den rettigheten og som er en del av samfunnskontrakten. Som produsenter av sunn, næringsrik og ettertraktet mat er vi avhengig av et rent miljø og bærekraftig drift. Bevaring av sårbare områder og naturtyper er viktig. Men det er også viktig at vi har en langsiktig og målrettet forvaltningspraksis, slik at vi har kunnskap og grunnlag for å vurdere hva er målet med et vern, hva som bør vernes og ikke minst hva skal det vernes fra.

Sjømat Norge ser frem til det videre arbeidet med stortingsmelding marint vern. Vi håper dette arbeidet vil gi oss et enda bedre kunnskapsgrunnlag for å beskytte sårbare områder, og samtidig åpne for matproduksjon der de naturgitte forutsetningene er egnet for det.

Vi takker for muligheten til å gi innspill, og nevner avslutningsvis at vi håper at næringen gis mulighet til aktiv medvirkning og at vi gjerne bidrar med kunnskap og dokumentasjon i prosessen med stortingsmeldingen.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Marit Bærøe